

Datum: 2024-04-15
Handläggare: Carolina Dolff
Direktr:
Diariernr: 2023.505 KS

Kommunstyrelsen

Motionssvar gällande möjligheten att upprätta en kommunal matbank

Ärendebeskrivning

Amanda Andersson (MP) har till kommunfullmäktige den 29 november 2023 lämnat en motion om att utreda möjligheten att upprätta en kommunal matbank. Motionären föreslår att Alingsås kommun utreder möjligheten att upprätta en kommunal matbank alternativt hur kommunen kan hjälpa till med samordning och finansiering av en matbank.

Den 29 november 2023 § 222 beslutar kommunfullmäktige att motionen lämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Förvaltningens yttrande

Kommunledningskontoret instämmer med motionären om att det är angeläget att minska matsvinnet i alla led i processen, från inköp av livsmedel till färdig portion mat. Det svenska såväl som det globala matsvinnet är omfattande vilket medför en miljöbelastning, ekonomiska förluster och på sikt försvårade möjligheter att försörja en ökande världsbefolkning med mat.

Ett stort antal ideella sociala organisationer i Sverige jobbar idag med redistribution av överskottslivsmedel. I Alingsås finns det flera exempel på livsmedelsbutiker och restauranger som arbetar för att minska svinnet genom att erbjuda försäljning av varor med kort datum till reducerat pris, några genom att lägga upp varorna i en nationell matsvinns-app som tillgängliggör erbjudandet till kund. I Alingsås kommuns verksamheter pågår ett matsvinnreducerande arbete i enlighet med Handlingsplan för begränsad klimatpåverkan och Avfallsplanen. Kommunfullmäktige har även antagit Klimatlöfte 21 som innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. Idag kan elever vid Alströmergymnasiet köpa överbliven mat från lunchserveringen. Ett sätt att utveckla matsvinnreduceringen i kommunens verksamheter är att möjliggöra försäljning av överbliven lunch till självkostnadspris vid fler köksenheter, där tillagnings- och kylningsmöjligheter finnes. Som en del av arbetet med klimatlöftet så kommer utökad matsvinnslunch-hantering att utvecklas i dialog med upphandlad måltidstjänstleverantör.

Det finns ingen författningsreglering eller praxis att följa på området kommunala matbanker, vilket ger Alingsås kommun utrymme att själv göra analysen om drivandet av en matbank ska anses vara av allmänt intresse samt lämpligt, ändamålsenligt och skäligt. I beredningen av ärendet har dialog förts med kostenheten, kommunjurist och avfallsavdelningen.

Kommunledningskontoret bedömer att det är en betydande skillnad på att hantera kommunens verksamheters matsvinn och vad som krävs, personellt och ekonomiskt, för att upprätta en matbank. En matbank behöver ett logistiksystem för redistribution, vilket kräver en omfattande organisation och samverkan mellan systemets användare: livsmedelsföretag/restauranger som har ett svinn, logistikföretag som kan transportera produkterna och som ska hantera kunders eller eget svinn, samt ideella sociala aktörer.

Motionären lyfter även förslaget att kommunen bidrar med samordning eller finansiering av en annan aktörs matbank. Under förutsättning att åtgärden är av allmänt intresse och har anknytning till kommunens geografiska område och dess medlemmar får kommunen även engagera sig i åtgärder tillsammans med organisationer eller enskilda. Kommunens insats kan t.ex. vara att gå in som delägare i ett aktiebolag eller en organisation eller delfinansiera ett visst projekt eller viss verksamhet, exempelvis genom idéburet offentligt partnerskap (IOP). En förutsättning är att kommunens engagemang måste stå i proportion till det egna intresset. En viktig utgångspunkt för att bidra till en extern aktörs utförande av en kommunal angelägenhet är likabehandlingsprincipen. Vidare utredning krävs dock för att bedöma vad en sådan samordning kräver rent organisatoriskt samt i vilken grad det är möjligt för kommunen att samfinansiera en matbank i annan aktörs regi.

Mot den här bakgrunden bedömer kommunledningskontoret att det är en mycket omfattande verksamhet att bedriva en matbank och därför inte skäligen att upprätta en sådan i kommunal regi. Vidare så finns det idag en marknad för hantering och distribution av matsvinn, vilket kommunen skulle kunna stödja ytterligare genom IOP. Förutsättningarna för att initiera ett sådant partnerskap bör dock utredas vidare för att avgöra om det är ändamålsenligt och hur likabehandlingsprincipen ska upprätthållas.

Ekonomisk bedömning

Förslaget att motionen anses besvarad innebär inga kostnader.

Förslag att bifalla motionen innebär inga kostnader utöver administrativ tid.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunledningskontorets yttrande antas som kommunstyrelsens eget.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad.

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

Cecilia Knutsson
Stabschef

Carolina Dolff
Miljö- och klimatstrateg